D2 Tegninger og supplerende dokumenter
D2-ID4a Grøft- og kantrensk

Innhold

1 Generelt 2
2 Fjerning av torvkant 2
3 Grøfterensk/Grøfting 4
4 Grøfter i løsmasser og grøfter i bergterreng der grøftene er fylt med løse bergmasser/blandingsmasser 6
5 Tilleggskrav til grøft- og kantrensk i arealer definert som «biologisk mangfold» 6

1 Generelt

God grøfting er helt avgjørende for vegens levetid og funksjon.
Åpne sidegrøfter fungerer både som *drenering* og *overvannshåndtering*, og skal lede vann effektivt bort fra vegkroppen.

Hovedgevinstene med arbeidet er:

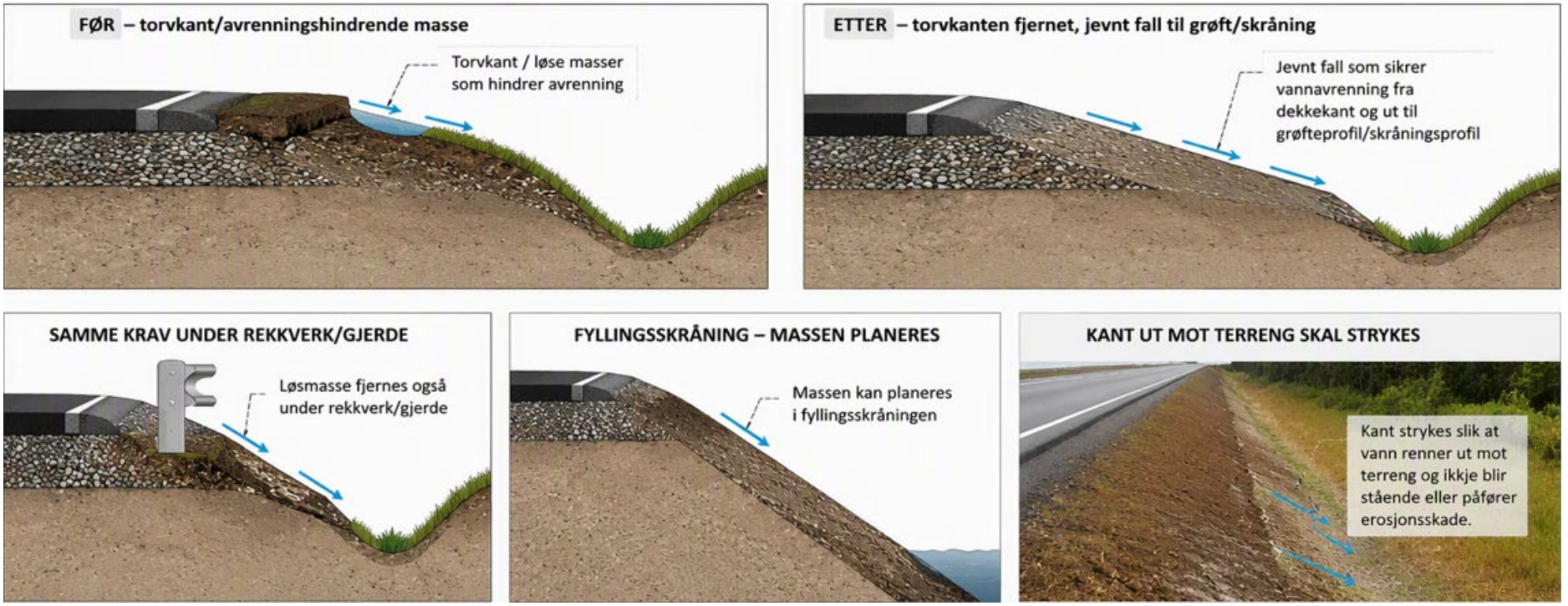
- **Redusert vannpåvirkning på vegkroppen** – vann som blir stående gir skade på bærelag og dekke over tid.
- **Bedre trafikksikkerhet** – god avrenning hindrer is, vanndammer og erosjon langs vegkanten.
- **Økt levetid på eldre veger** – særlig viktig på vegstrekninger med varierende og manglende teknisk standard.
- **Sikrer frie vannveger til stikkrenner og bekker**, slik at vannet ikke blir stående eller finner nye, uønskede løp.

2 Fjerning av torvkant

Fjerning av torvkant omfatter tiltak for å fjerne løse masser som har bygget seg opp mellom kant vegdekke og grøft/skråning. Ved fjerning av torvkant, skal all løsmasse mellom vegdekke og grøft/skråning fjernes til et nivå som har jevnt fall som sikrer vannavrenning fra dekkekant og ut til grøfteprofil/skråningsprofil. Det er samme krav til profil også under rekkverk/gjerde. Ved fjerning av torvkant på fyllingsskråninger kan massen planeres i fyllingsskråningen.

Kant ut mot terreng skal strykes, slik at vann renner ut mot terreng og ikke blir stående eller kan påføre erosjonsskade på vegkanten.

Begrepet torvkant inkluderer alle avrenningshindrende løsmassekanter langs vegkant, også kanter helt eller delvis bestående av annet enn torv.

FØR – torvkant/avrenningshindrende masse
Torvkant / løse masser som hindrer avrenning
ETTER – torvkanten fjernet, jevnt fall til grøft/skråning
Jevnt fall som sikrer vannavrenning fra dekkekant og ut til grøfteprofil/skråningsprofil
SAMME KRAV UNDER REKKVERK/GJERDE
Løsmasse fjernes også under rekkverk/gjerde
FYLLINGSSKRÅNING – MASSEN PLANERES
Massen kan planeres i fyllingsskråningen
KANT UT MOT TERRENG SKAL STRYKES
Kant strykes slik at vann renner ut mot terreng og ikkje blir stående eller påfører erosjonsskade.

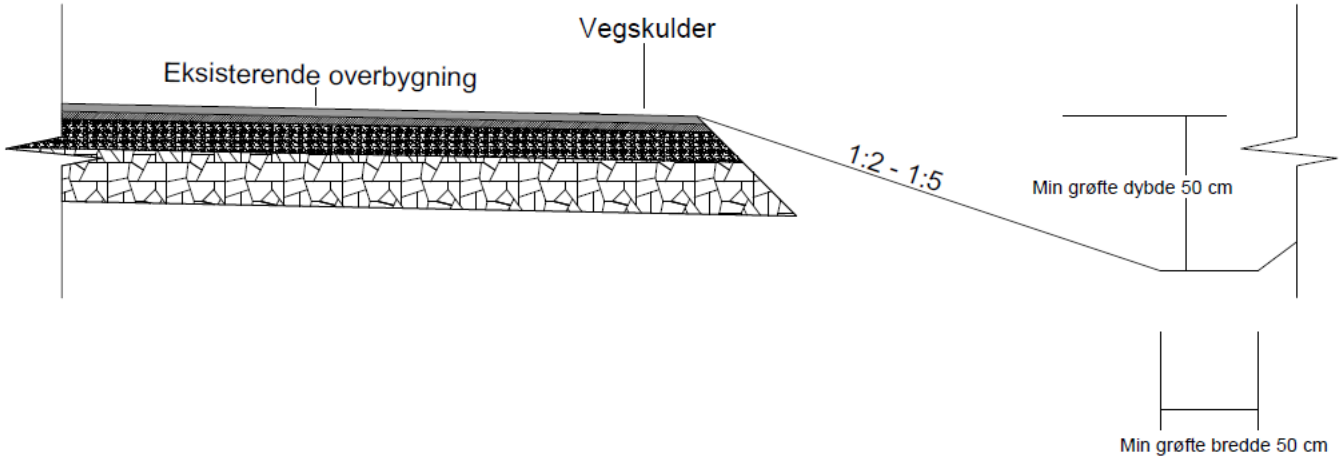
3 Grøfterensk/Grøfting

Grøftearbeidene omfatter tiltak i åpne sidegrøfter. De fleste vegstrekningene er veger med variert teknisk standard, og hvor det er behov for utbedring av tilstand/manglende standard på grøftene. Noen strekninger er av vegnormalstandard, mens de langt fleste strekninger er eldre veger hvor grøftebredder og –dybder varierer.

I denne beskrivelsen betegnes grøftene som ”Åpne sidegrøfter”, dvs. en kombinasjonsgrøft, åpen drensgrøft og overvannsgrøft.

Grøft skal ha jevnt fall og fritt løp mot sluk, stikkrenner, kum ol. Rensk av grøfter skal ikke utføres slik at trafikksikkerhet eller framkommelighet reduseres pga. etablering av bratte grøfteskråninger eller innsnevring av kjørebanen. Grøft skal renskes inn til fjell og skråningsfot der det er mulig. Masser fra grøft kan legges i sideterreng der det er plass, massene skal strykes utover ikke legges i hauger. Massene må legges på en slik måte at de ikke kan renne ned i grøften og hindre vann i å renne fritt. Der det er mulig skal krav iht. handbok følges. *N200-2024 2.6 Dreneringsprinsipper henviser til tabell 2.6.2.2.-1.*
Grøfteskråningens helning Løsmasser 1:2-1:5 og Berg 1:4-1:5 med grøftebunn minimum 0,5m

Prinsippskisse - Åpen grøft

Henvisning:

For grøfteskråning i berg og/eller ved ÅDT>5000, sjå håndbokskrav N200: Tabell 2.6.2.1-1

Ved fallende terreng eller farleg sideterreng burde behovet for sikring av sideterreng vurderes, sjå N101

Grøftens dybde og grøftebunnens bredde burde være 50 cm eller større, men må tilpasses etter stedlige forhold

Vestland fylkeskommune

Prinsippskisser Driftskontrakt
Prinsippskisse åpen grøft

F101

4 Grøfter i løsmasser og grøfter i bergterreng der grøftene er fylt med løse bergmasser/blandingsmasser

I kapittel D2-V3-sum pr. veg framgår total lengde grøfter i kontraktsområdet.
I kapittel D2-V4-80 fremgår detaljert stedfesting av grøfter innen kontraktsområdet.
Fjerning av fast berg, ved pigging eller andre metoder skal ikke inkluderes i de arbeidene som prises i prosess 4.4 Rensk av grøfter.

Der fast berg hindrer ønsket grøfteprofil, skal kun berget renskes for løsmasser. Der berget i grøften hindrer vannet (overflatevann/drensvann) i å renne til stikkrenne, kum ol, skal byggherren kontaktes og avgjøre hvorvidt berget skal fjernes for å skaffe fritt vannløp.

5 Tilleggskrav til grøft- og kantrensk i arealer definert som «biologisk mangfold».

Ved utføring av grøft- og kantrensk i arealer der det i kap. D2-S35 er stilt krav til at grøft- og kantrensk skal utføres spesielt skånsomt for å bevare «frøbanken», gjelder følgende tilleggskrav til gjennomføringen:

På disse strekningene skal det ikke skje sammenhengende grøft- eller kantrensk. Når det skal gjennomføres grøft- og kantrensk på de aktuelle strekningene, skal kun kortere delstrekninger renskes det ene året, mens tilstøtende/mellomliggende delstrekninger renskes et senere år (normalt året etter). Dette for å bevare frø som ligger i bakken.

Dersom strekningen er kortere enn 20 meter, skal strekningen deles opp i fortløpende seksjoner/delstrekninger med en lengde på 2 meter.
Dersom strekningen er 20 meter eller lengre, skal strekningen deles opp i fortløpende seksjoner/delstrekninger med en lengde på mellom 5 og 10 meter.
Annenhver delstrekning renskes det ene året, samtidig som øvrige (mellomliggende/tilstøtende) delstrekninger ikke røres. De strekningene som ikke er rørt det ene året renskes et senere år, men da uten at de først renskede strekningene røres.

Torvkant/torvlag med plantemateriale/frøbank skal så langt mulig skaves uskadd av, og legges på den siden av grøfta som ligger lengst fra vegkanten.

For definerte strekninger som renskes iht. denne beskrivelsen, måles hele strekningslengden (inkludert mellomliggende/tilstøtende delstrekninger som ikke er rørt aktuelt år) når det utføres og faktureres tiltak iht. prosess 4.3 eller 4.4 i kap. D1.
Dette betyr at når en strekning på f.eks. 200 meter renskes iht. denne beskrivelsen, f.eks. med 103 meter i 2027 og mellomliggende/tilstøtende 97 meter i 2028, faktureres 200 meter etter utført arbeid i 2027, og de samme 200 meter etter utført arbeid i 2028